

אם האדם מחויב חטאת ואמר 'לשם חטאתי', וכן אם יש לו זבח בביתו ואמר 'לשם תמורת זבחי' – שחיטתו פסולה. (וכן בעולת יולדת, לפי הגרסא שלפנינו, אם ידוע שיש לו אשה ואמר 'לשם עולת אשתי' – פסולה. ואולם רש"י נוקט לעיקר כגרסה אחרת, (וכ"ג רבנו גרשום) שבכל אופן כשר, שאם אכן ילדה אשתו – הדבר נודע ומתפרסם, ועל כן אין כאן חשש למוקדשין).

ג. בכל מקום שהמחשבה פוסלת בשחיטה, הוא הדין כשאחוזו שנים בסכין ושוחטים – השחיטה פסולה. (אבל כשהבהמה אינה שלו, וגם אין לו בה שותפות – לדעה אחת אין יכול לאסרה במחשבתו, כמוכא למעלה).

דפים מב – מג

עג. א. כמה טרפות נמנו בבהמה, ומהו פירוט המניין?

ב. האם טרפה יכולה לחיות לאורך זמן?

א. תנא דבי רבי ישמעאל, שמונה-עשרה טרפות נאמרו למשה מסיני. ומבואר בסוגיא שבפרטן אתה מוצא יותר, אלא מניין זה כולל את כל הנקובים כאחד, וכן את הפסוקים. (וכבר מנה הרמב"ם ופירט שבעים טרפות).

יש דעות החולקות על מנין י"ח, ולשיטתם כמה מן המנויים כאן אינם טרפות. (עפ"י תוס').
וזה פירוט המנין לתנא דבי רבי ישמעאל:

א. טרפות שע"י נקיבת אברים (וכל נקב – במשהו, ומפולש. ראשונים. וע"ע תוס' נ: לענין המסס) – הוושט (ובכלל זה נתחלפו שני קרומי הוושט, החיצון והפנימי, הרי שניהם כמו נטולים ממקומם ואין לך נקיבה גדולה מזו. רש"י); קרום המוח; הלב; הריאה; הקבה; המרה (– לר' יוסי בר' יהודה, וכן סתמה משנתנו, אבל חכמים חולקים. ניטלה המרה לגמרי – ע' בראשונים כאן ובשו"ת הרא"ש כ, כו. וראה בארוכה בשו"ת יביע אומר ח"ה א); הדקין; הכרס הפנימית; הטחול (לרב עוירא. וחייא בר רב חולק); המסס ובית הכוסות.

ב. טרפות שע"י פסיקת אברים – הגרגרת (שנפסקה לרחבה ברובה); חוט השדרה.

ג. ניטל הכבד. (והמרה נשארה דבוקה בגידי הכבד והסמפונות. תוס'. נחלקו תנאים ואמוראים כשנשתייר הימנו פחות מכזית).

ד. ריאה שחסרה. (ובכלל זה כמה טרפות שבריאה, שעיקרן משום ניקוב או חסרון. עפ"י רש"י).

(צ"ל שסובר כר"ש, דלרבנן היינו נקובה – כדלקמן מז: (הרי"ד ויור).

ה. נקרע רוב הכרס החיצונה.

ו. בהמה שנפלה מן הגג.

ז. נשתברו רוב צלעותיה.

ח. דרוסת הזאב, הארי וכו'.

ט. נחתכו רגליה מן הארכובה ולמעלה. ודלא כר' שמעון בן אלעזר שמכשיר. (בכלל זה ניטל צומת הגידין – לחד מאן דאמר. תוס').

י. חסרון חוליות בשדרה. (שתי חוליות לבית שמאי; חוליה אחת לבית הלל).

יא. גלודה (= פשוטת העור. ודלא כר' מאיר שמכשיר).

יב. חרותה (= צימוק הריאה והתקשותה כחריות של דקל).

יג. בוקא דאטמא (= קולית הירך) שנעקרה ממקומה. (רב מתנא. ויש דעות שאינה טרפה אלא בפסיקת הגידים המחברים, או בעיכולם).

יד. לקתה באחת מכליותיה. כן דעת רכיש בר פפא, ועולא חולק. (נקובת כליה – אינה טרפה. רש"י. וע"ע להלן נה).

טו. סימנים שנדלדלו ברובם (שנתלשו בכמה מקומות ומחוברים מעט כאן ומעט כאן. רש"י. ור"ח פרש (עפ"י המסקנא דלהלן מד.), שנתפרדו זה מזה).

טז. נעקרה צלע מעיקרה (שמואל. ויש מצריכים רוב צלעות מצד אחד. וי"א רוב שני צדדים, כדלהלן נב). יז. גולגולת שנחבסה (= שנחבטה ונתמעכה) ברובה, (גם אם לא נפתחה).

יח. נקרע (או ניטל) רוב הבשר החופה את הכרס. (יש מפרשים שזהו 'נקרע רוב הכרס החיצונה' המוזכר לעיל. ונחלקו הראשונים בעומקו של קרע זה. ע' רמב"ם שחיטה ט, ב ובנו"כ; חדושי הרשב"א והר"ן).

ב. נחלקו תנאים האם טרפה חיה לאורך זמן (תנדבר"י; ובין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל – זוהי טרפה שאעפ"י שחיה – לא תאכל). אם לאו (תנא דמתניתין; זאת החיה אשר תאכלו – חיה אכול, שאינה חיה אל תאכל, וכאילו כתוב 'זאת חיה' – ולא אחרת).

וע' להלן נו בפירוט השיטות על משך זמן חיותה.

(כתב מהרש"ל, שלכו"ע יש מיעוטא דמיעוטא טרפות, שהן חיות).

דף מג

עד. א. כמה מיני טרפות ישנם?

ב. מיני טרפות שע"י ניקוב – האם מועילה להם סתימה טבעית, ע"י אבר אחר הסותם או ע"י קרום שעלה מחמת המכה?

ג. נקבו שני עורות הושט, זה שלא כנגד זה – האם זו טרפה? וכיצד הדין כיוצא בזה בקורקבן?

ד. מה דין ספק דרוסה וכיצד היא בדיקתה?

ה. ישב (= נתחב) לו קוץ בוושט – האם חוששים שמא ניקב והעלה קרום? ומה בין זה ובין ספק איסור, המחייב באשם-תלוי, וכן ספק שנולד ע"י מציאת סכין-שחיטה פגומה, או ספק טומאה?

א. אמר עולא: שמונה מיני טרפות נאמרו לו למשה בסיני; –

נקובה (שמונה טרפות יש בנקובה / תשעה / עשרה – כנ"ל); פסוקה (בשני אברים, כנ"ל); נטולה (בכלל זה גלודה – שניטל עורה. וכן בוקא דשף מדוכתיה, וכן נדלדלו סימנים); חסורה (בכלל זה נחתכו רגליה, וכן חילוף בריאה); קרועה (בשר החופה את הכרס); דרוסה; נפולה; שבורה (בכלל זה עקירת צלע וחביסת גולגולת).

לדעת רכיש יש מין-טרפה נוסף – לקותא (לקתה הכליה).

ב. מרה שניקבה וכבד סותמתה – כשרה (ר' יצחק בר"י בשם ר' יוחנן). וכן ניקב עור אחד של שני עורות הושט, והשני לא ניקב והרי הוא סותמו. וכן ניקב הקורקבן וכיס שלו קיים (– הקליפה הפנימית), או להפך. (וכן ריאה שניקבה ודופן סותמתה (מת.). או סתימת ירכיים בחלחולת (ג.). – כשרה. וכיו"ב שתי אונות שנסרכו להדדי – ע' להלן מו:).

אבל אמר רבא: קרום שעלה מחמת מכה וסתם את הנקב, אפילו סתימה עבה – פסולה, שאין הסתימה מתקיימת. (רש"י. וכתב רש"י ושאר ראשונים, שהוא הדין בכל הנקבים, ולא דוקא בוושט ובריאה. ומדברי